

РЕШЕНИЕ

№ 252

гр. Сливен, 28.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СЛИВЕН, III СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Красимира Д. Кондова

при участието на секретаря Маргарита Анг. Андонова
като разгледа докладваното от Красимира Д. Кондова Гражданско дело № 20242230100017 по описа за 2024 година

Предмет на разглеждане са предявени в условията на обективно кумулативно съединение искове, както следва:

- иск с правна квалификация, чл.26, ал. 1, пр.1 ЗЗД, вр.чл. 10, ал.1, вр. чл. 22 ЗПК;
- иск по чл.26, ал.1 ЗЗД, вр.чл.11, ал.1, т.9 и т.10, вр.чл.19 ЗПК;
- иск по чл.26, ал.1 ЗЗД, вр.чл.10а, ал.1, ал.2, ал.4 ЗПК;
- иск по чл.26, ал.1, пр.3 ЗЗД - за обявяване на нищожен на Договор за кредит № 9760555003/31.07.2021г. и анексите към него, сключен между ищеца и ответното дружество;
- евентуален иск по чл.26, ал.1 ЗЗД за нищожност на клаузата в договора за допълнителна услуга „такса разглеждане“;
- иск с правна квалификация чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 23 ЗПК за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 275,88 лв., платена без правно основание по горепосочения договор за кредит, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на исковата молба 02.01.2024г. до окончателното плащане;

- евентуален иск по чл.55, ал.1, т.1 ЗЗД за осъждане на ответника да заплати на ищеца сума в размер на 236,73 лв., платена без правно основание такса разглеждане по договора за кредит, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на исковата молба 02.01.2024г. до окончателното плащане.

Ищецът твърди, че на 31.07.2021г. сключил с ответното дружество договор за кредит № 9760555003, по силата на който получил главница в размер на 1 100 лв. Сочи, че по силата на договора ищецът бил задължен да заплати на кредитора ответник такса за разглеждане в размер на 206,31 лв. На 03.08.2021г. ищецът заплатил сума в размер на 1375,88 лв. при изтеглени 1 100 лв.

Твърди, че договорът бил нищожен, сключен в противоречие с чл.10, ал.1 ЗПК, тъй като липсвали волеизявленията на страните. Ищцата не получила преддоговорна информация, както и договор за кредит, който да подпише било на хартия, или с електронен подпис.

Следващото основание за нищожност било противоречие с чл. 22 ЗПК поради нарушаване на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 9 и т. 10 ЗПК, вр. чл. 19 ЗПК. В договора, били посочени като абсолютни стойности лихвения процент по заема и на ГПР. Липсвало посочване на останалите компоненти от лихвения процент, съобразно чл.11, ал.1, т.9 ЗПК. Липсвала ясно разписана методика на формиране на ГПР, в това число кои компоненти, точно били включени в него и как се формирали кои са допусканията, които били използвани при изчисляването. Дължимата „такса за разглеждане" не била включена при изчисляването на ГПР, а този разход бил известен на кредитора към датата на сключване на договора и следвало да бъде включен при изчисляване на размера на ГПР.

Посочването в договора на размер на ГПР, който не бил реално прилаганият в отношенията между страните представлявало „заблуждаваща търговска практика" по смисъла на чл. 68д. ал. 1, и ал.2 т. 1 ЗЗП.

Клаузата, изискваща заплащане на допълнителна „такса за разглеждане“ противоречала на разпоредбите на чл. 10а, ал. 1, ал. 2, ал. 4 ЗПК, тъй като била свързана с усвояването и управлението на кредита. Тази клауза заобикаляла ограничението на чл. 10а ЗПК и не била включена в ГПР, а и противоречала на добрите нрави, като илюстрирали директно уговорка във

вреда на потребителя.

Счита, че договора бил нищожен на основание чл. 10, ал.1, чл.11. ал.1, т.9, т.10, т.11 и т.20, вр. чл.22 ЗПК, както и чл. 146, ал.1 ЗЗП.

Иска се от съда прогласяване нищожност на сключения между страните договор, на изложените основания, евентуално за прогласяване на нищожност на уговорената клауза за заплащане на допълнителна такса за разглеждане. Иска се осъждане на ответното дружество да заплати на ищеца сума в размер на 275,88 лв., представляваща недължимо платена по договора за кредит, ведно със законната лихва върху нея, считано от 02.01.2024г. датата на депозиране на исковата молба до окончателно заплащане, а в условията на евентуалност сумата от 236,73 лв., недължимо платена такса разглеждане, ведно със законната лихва върху нея, считано от 02.01.2024г. датата на депозиране на исковата молба до окончателно заплащане .

Претендира деловодни разноси.

В срока по чл.131 ГПК ответникът депозирал отговор, с който оспорва исковете.

Не оспорва, че бил сключен проценият договор за кредит с ищцата, предоставен от разстояние. Твърди, че била спазена формата, като излага подробни аргументи по сключване на договора от разстояние и предоставената преддоговорна информация, вкл. стандартен европейски формуляр. Сочи, че ищцата се възползвала от правото си и заявила получаването на допълнителна незадължителна услуга за бързо разглеждане на искането за отпускане на кредит, за която била начислена такса. Таксата била част от преддоговорна информация и било изначално ясна и за двете страни насрещната престация за тази незадължителна услуга. За сключването да договор от разстояние не бил въведен императив за използване на електронен подпис, нито такъв се изисквал за което и да е от електронните изявления между страните по повод на договора. Достатъчно било да е налице необходимата идентификация на лицето потребител. В договора бил посочен фиксиран лихвен процент в размер на 40,98 %. В т. 9.1. от Общите условия бил пояснен и начинът за изчисляване на годишната лихва за предоставяне на кредита - на база 365 дни в годината, състояща се от действителния брой дни във всеки месец, като лихвата за предоставяне на кредита била дължима на датата на погасяване, посочена в Специалните

условия по Договора. От така предоставената информация било ясно, че годишната лихва от 40.98 % била фиксирана и определена на база 365 дни в годината. Обстоятелството дали такса за Бързо разглеждане следвало да бъде включена към общо дължимата сума по договора и в ГПР било въпрос, относим към действителността на тази клауза, а не на договора за кредит като цяло. В ГПР не били включени разходите за допълнителни незадължителни услуги, предоставени на кредитополучателя по негово искане и доколкото единственият друг разход по кредита била договорната лихва, неоснователно се явявало твърдението, че не е ясна методиката на формиране на ГПР.

Договорът за кредит бил действителен и не страдал от пороците, сочени в исковата молба, поради което се иска отхвърляне на претенциите, като неоснователни.

Претендира разноси и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ищцата с искане за неговото редуциране до минималния размер.

От събраните по делото писмени доказателства, съдът прие за установено от фактическа страна следното:

Не се спори между страните, а и се установява от приетия по делото договор за кредит № 9760555003, че на 31.07.2021г. ищцата в качеството си на кредитополучател и ответното дружество, като кредитодател са в облигационни отношения, по силата на които ищцата получила заемна сума в размер на 400 лв. със срок на погасяване 30 дни, стандартен лихвен процент 40,97%, лихвен процент за срока на кредита 41%, сума на лихвата за срока на кредита 13,48 лв., ГПР 49,7%, такса за бързо разглеждане 98,52 лв., общо дължима сума по кредита 512 лв. На същата дата между страните бил сключен анекс за допълнителна сума към договора за кредит, с който на ищцата била отпусната сума в размер на 300 лв. Така общия размер на кредита станал 700 лв., стандартен лихвен процент 40,97%, лихвен процент за срока на кредита след отпускане на допълнителната сума 40,96%, сума на лихвата 23,58 лв., ГПР 49,6%, такса за бързо разглеждане 169,41 лв., общо дължима сума по кредита 892,99 лв. На 02.08.2021г. страните сключили още един анекс за допълнителна сума към договора за кредит в размер на 400 лв. Така общия размер на кредита станал 1 100 лв., стандартен лихвен процент 40,97%, лихвен процент за срока на кредита след отпускане на

допълнителната сума 40,96%, сума на лихвата 36,15 лв., ГПР 49,7%, такса за бързо разглеждане 239,73 лв., общо дължима сума по кредита 1 375,88 лв.

В хода на процеса е допусната, изготвена и приета съдебно икономическа експертиза, от заключението на която се установява, че ищецът заплатил на ответното дружество по договора за кредит сума в общ размер на 1375,88 лв., от която : 1100 лв. главница, 36,15 лв.-договорна лихва и 239,73 лв., такса за бързо разглеждане. Вещото лице посочило, че таксата за бързо разглеждане не била включена в ГПР, а ако се включи той би се увеличил до 2 757% и така би надвишил петкратния размер на законната лихва по просрочени задължения, съобразно чл.19, ал.4 ЗПК. Ако се дължи чистата стойност по договора за кредит, то ищецът дължал сума в размер на 1 100 лв., а направените плащания надвишавали тази сума с 275,88 лв.

Горната фактическа обстановка съдът прие за безспорно установена въз основа на представените по делото писмени доказателства, които съдът кредитира изцяло като неоспорени от страните.

Съдът кредитира изцяло и заключението на изготвената съдебно-икономическа експертиза, като неоспорена от страните и тъй като няма съмнение в знанията и уменията на вещото лице.

Установеното от фактическа страна обуславя следните правни изводи:

По иска за прогласяване нищожност на сключения договор за потребителски кредит.

Предявеният главен иск за прогласяване на нищожност на договор за кредит № 9760555003 от 31.07.2021г., като противоречащ на закона /ЗПК/ с правно основание чл.26, ал.1, предл.1 ЗЗД, вр.чл.11, ал.1, т.10 ЗПК е допустим, а разгледан по същество и основателен.

В конкретният случай приложение намират нормите на ЗПК.

Ответникът е небанкова финансова институция по смисъла на чл. 3 ЗКИ, като дружеството има право да отпуска кредити със средства, които не са набрани, чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищецът е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова, тоест страните имат качествата на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 ЗПК и на кредитор съгласно чл. 9, ал.4 ЗПК. Сключеният договор и анексите към него по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит. Съгласно чл. 22

ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и т. 20, чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9 ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен и липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпването на тази недействителност. Касае се за изначална недействителност при сключването на договора и когато той бъде обявен за недействителен, заемателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не и връщане на лихвите и другите разходи. Основателно е твърдението в исковата молба основание за недействителност на договора за кредит, свързано с изискването на чл. 11, ал. 1, т.10 ЗПК за посочване на общата дължима сума. Нарушената правна норма е чл.19, ал.4 ЗПК. Съгласно чл.19, ал.1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, като в ал.4 на визираната правна норма е посочен неговият максимално допустим размер— пет пъти размера на законната лихва. Съгласно §1, т.1 ДР ЗПК „общ разход по кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. От своя страна, „обща сума, дължима от потребителя“ е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя— §1, т.2 ДР ЗПК. В случая в ГПР по договора за кредит не е включено задължението за таксата „бързо разглеждане“.

Установи се от заключението на вещото лице, че ако горе посочената такса се включи в ГПР по кредита, той би станал в размер на 2 757% или ще надхвърли максимално допустимия петкратен размер на законната лихва. В случая посочения размер на ГПР не отговаря на действителния. От страна на търговеца е приложена заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68д, ал.2, т.4 ЗЗП. Посочването на по-нисък от действителния ГПР, представлява невярна информация, относно общите разходи по кредита и се окачествява като нелоялна и заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл.6, §1 от Директива 2005/29/ЕО. Това означава, че клаузата за общия размер

на сумата, която следва да заплати потребителя е неравноправна по смисъла на чл.4, §1 от Директива 93/13/ЕО и влече недействителност на договора в неговата цялост.

Действителният ГПР по процесния договор значително надвишава петкратния размер на законната лихва по просрочени задължения в нарушение на чл.19, ал.4 ЗПК, доколкото при получен заем в размер на 1100 лева следва да се върне сума в размер на 1375,88 лв., за период от 30 дни.

Ето защо процесния договор за потребителски кредит е недействителен на основание чл. 22 ЗПК и следва да бъде прогласена неговата нищожност, поради противоречие със закона. Доколкото се уважава главният иск, съдът не следва да разглежда предявеният в условията на евентуалност иск за обявяване на нищожност на клаузата за дължима такса за бързо разглеждане.

По иска за връщане на даденото по договора за кредит без основание по чл.55, ал.1, предл.1 ЗЗД.

При този вид иск ищцовата страна следва да докаже плащането на претендираната сума, а ответната – основанието за нейното задържане. Изисква се наличието на предаване, съответно получаване на нещо при начална липса на основание, т.е. когато още при самото получаване липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго. Фактически е дадено нещо при нищожен договор, но едната страна е престирала фактически, мислейки, че изпълнява валидно договорно задължение, както се установи в настоящия правен казус. При недействителен договор, длъжникът дължи чистата стойност по кредита без да дължи лихви и други разходи, т.е. ищецът дължи по процесния договор за кредит единствено сумата от 1 100 лв. получена главница. Останалата платена сума по договора над сумата от 1 100 лв. в размер на исковата претенция от 275,88 лв. е дадена без основание и ответното дружество дължи връщането ѝ.

Следователно претенцията е основателна и доказана в пълен размер. Доколкото се уважава главният осъдителен иск, то съдът не следва да разглежда заявеният в условията на евентуалност такъв за недължимо платена по договора такса за бързо разглеждане.

По правилата на процеса на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените от него разноски по делото в размер на 355 лв. / 250 лв. възнаграждение за вещо лице и 105 лв.

платена държавна такса/. Следва и да заплати на пълномощника на ищцата адвокатско възнаграждение по реда на чл.38, ал.1, т.2 ЗАдв. В случая се претендира адвокатски хонорар в размер на 1 005,60 лв. /525,60 лв. по установителния иск и 480 лв. по осъдителния/.

Съдът намира за основателно възражението на ответната страна за прекомерност на адвокатското възнаграждение и то следва да се редуцира.

Преобладаващата съдебна практика е, че когато с една молба са предявени от един ищец срещу определен ответник обективно кумулативно съединени иски, интересът върху който следва да се определи минималния размер на адвокатското възнаграждение е сборът на цената на всички иски */Определение № 29/20.01.2020г. по ч.т.д. № 2982/2019г. II т.о. ВКС/*. В случая уважаването на двата иска почива на общо основание – недействителност на договор, поради което не следва да се присъжда възнаграждение за всеки иск по отделно. От друга страна съгласно Решение от 25.01.2024г. по дело С-438/2022г. на Съда на ЕС, съдът при определяне на адвокатско възнаграждение не е длъжен да се съобрази с минимално определените размери на адвокатските възнаграждения, определени в Наредба № 1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Така в случая, съобразно цената на иска, занижената фактическа и правна сложност на делото, приключило с едно открито съдебно заседание, в което лично участие не е взел пълномощник адвоката на ищцовата страна, съдът намира, че следва да определи възнаграждение в размер на 300 лв.

Ръководен от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА ЗА НИЩОЖЕН на осн. чл.26, ал.1, пр.1 ЗЗД, вр. вр.чл.11, ал.1, т.10, вр.чл.22 ЗПК Договор за кредит № 9760555003/31.07.2021г., респ. Анекси към него от 31.07.2021г. и 02.08.2021г., сключени между Й. С. С., ЕГН: ***** от гр.**, ул.“***“ № **и „ВИВУС БГ“ ЕООД, ЕИК 202393458, със седалище и адрес на управление гр.София, ул.“Димитър Хаджикоцев“ № 52-54, представлявано от Здравко Стаменов Райчев и Армен Матевосян.

ОСЪЖДА, на основание чл.55, ал.1, пр.1 ЗЗД „ВИВУС БГ“ ЕООД, ЕИК 202393458, със седалище и адрес на управление гр.София, ул.“Димитър

Хаджикоцев“ № 52-54, представлявано от Здравко Стаменов Райчев и Армен Матевосян **ДА ЗАПЛАТИ** на Й. С. С., ЕГН: ***** от гр.**, ул.“***“ № **, чрез пълномощника й адвокат Д. В. М. АК Пловдив на следната банкова сметка IBAN ** Уникредит Булбанк, **сума в размер на 275,88 лв. /двеста седемдесет и пет лева и 0,88 ст./**, платена без основание по Договор за кредит № 9760555003/31.07.2021г., респ. Анекси към него от 31.07.2021г. и 02.08.2021г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 02.01.2024г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА, на основание чл.78, ал.1 ГПК „ВИВУС БГ“ ЕООД, ЕИК 202393458, със седалище и адрес на управление гр.София, ул.“Димитър Хаджикоцев“ № 52-54, представлявано от Здравко Стаменов Райчев и Армен Матевосян **ДА ЗАПЛАТИ** на Й. С. С., ЕГН: ***** от гр.**, ул.“***“ № **, чрез пълномощника й адвокат Д. В. М. АК Пловдив на следната банкова сметка IBAN ** Уникредит Булбанк, **сума в размер на 355 лв. /триста петдесет и пет лева/**, деловодни разноски.

ОСЪЖДА, на основание чл.38 ЗАДв „ВИВУС БГ“ ЕООД, ЕИК 202393458, със седалище и адрес на управление гр.София, ул.“Димитър Хаджикоцев“ № 52-54, представлявано от Здравко Стаменов Райчев и Армен Матевосян **ДА ЗАПЛАТИ** на адвокат Д. В. М. АК Пловдив по следната банкова сметка IBAN ** Уникредит Булбанк, **сума в размер на 300 лв. /триста лева/**, адвокатско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано пред Сливенски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от решението **ДА СЕ ВРЪЧИ** на страните.

Съдия при Районен съд – Сливен: _____